

Tanzania – Reisverslag 2011.

Inleiding

Sedert 2008 doen we ons best om het schrijnende lot van wezen, AIDS / HIV-patiënten en prostituees in dit gebied te verlichten. We doen dat door dagelijkse, praktische hulp te verlenen, en voelen ons gesteund door de overheidsinstanties. Voor zover bekend is dit project het enige dat hulp biedt in deze streek. Die strekt zich uit van Bukoba naar het noorden tot aan de Oegandese grens, en vanaf **de kustlijn van het Victoriameer** tot ongeveer twintig kilometer landinwaarts, een oppervlak van ongeveer 1200km².

Er zijn 43 kinderen in onze twee kindertehuizen in Mushozi Village: 16 in TMF Home en 27 in Ya'zer home. Voorts zijn er 10 kinderen in ons tehuis in Bukoba, en 16 kinderen in het day care center in de kleine vissersnederzetting Malehe. Het totale aantal kinderen is 69. De hulp aan AIDS slachtoffers omvat ongeveer honderd personen, inclusief gezinsleden. Het sociale project in Malehe (prostituees) is gericht op alle 120 vrouwen; 105 van hen doen mee.

Toestand in de regio.

Mushozi Village is een dorp in de Kagera region ten noorden van Bukoba; die strekt zich uit tot de Oegandese grens. Het is een arm gebied met veel regenval, in het bijzonder rondom Mushozi Village wegens aanlandige wind en stijgingsregens. Er valt ongeveer 200 cm regen per jaar, heel wat meer dan de 72 cm die in Nederland naar beneden komt. De regenval veroorzaakt erosie en – nog veel erger – uitputting van de bodem. Het gesteente ter plaatse is poreus en laat de voedingsstoffen aan de oppervlakte door, zodat de eens vruchtbare bodem langzaam maar verarmt. Nog niet zo lang geleden was dit gebied bekend om zijn uitstekende bananen, maar nu zijn ze van matige kwaliteit. Er worden nieuwe variëteiten ontwikkeld om het hoofd te bieden aan de gewijzigde omstandigheden. Afgezien van landbouw zijn er nauwelijks andere middelen van bestaan. Reguliere banen bestaan niet – of nauwelijks, en de levensstandaard is zo laag dat mensen het amper kunnen veroorloven gebruik te maken van de dienstensector.

Dit beperkt weliswaar de mogelijkheden om ons project autonoom te maken, maar maakt het niet onmogelijk. Een gesprek met een Nederlandse expert met langdurige ervaring op het gebied

van tropische landbouw in dit gebied leverde heel wat interessante informatie op. Hij zag bij voorbeeld wel mogelijkheden in de verbouw en verwerking van yam, en in het bijzonder van koffie. Hij adviseerde te beginnen met een proefproject van een acre (4000m²), wat een investering zou vergen van ongeveer € 500. De oogst kan worden verkocht aan een coöperatie, maar ook aan zelfstandige handelaren. Zij bieden meestal betere prijzen als gevolg van grootschalige smokkel naar Oeganda. Organische mest is erg belangrijk voor de verbouw van bananen; kunstmest heeft nauwelijks een positieve uitwerking. Gelukkig heeft ons centrum een veestapel van 14 koeien en 20 geiten, dus aan mest geen gebrek.

De vis komt weer terug in het Victoriameer, vooral de longvis. Het gebruik van fijnmazige netten is nu verboden, evenals het gebruik van vissersschepen groter dan de traditionele roeiboten. De algen in het meer vormen nog steeds een heel groot probleem. Ze zijn ontstaan door het verdwijnen van middelgrote vissoorten die zich voeden met planktonachtig voedsel. Zij werden opgegeten door de Nijlbaars, in Nederland bekend als Victoriabaars. Wat ook niet helpt de situatie te verbeteren is grootschalige overbemesting in Oeganda (suikerriet).

Cleopa & Yesca Kajage.

Economisch en sociaal klimaat

De inflatie is nog steeds aan de hoge kant: ongeveer tien procent. De prijsstijging voor levensmiddelen is veel hoger: ongeveer het dubbele. Het minimumloon bij de overheid bedraagt Tzs. 150.000 per maand, ofwel € 70. In de private sector worden ook wel salarissen betaald van € 60 of nog minder voor volwassenen.

Er wordt stevig geklaagd over de toenemende corruptie die soms ongebreidelde vormen aanneemt, vooral in de grote steden. Het is echter mijn indruk dat in de Kagera regio de situatie wel meevalt, en dat de overheid goed functioneert. Onze twee tehuizen in Mushozi Village werden recentelijk geïnspecteerd door een overheidsorgaan dat verantwoordelijk is voor weeshuizen. Het team was tevreden, maar ze hebben opgedragen om in een externe toiletfaciliteit te voorzien. Zij vinden twee toiletten op ongeveer 50 bewoners een ongezonde situatie. Een beerput van 5 meter diep wordt nu gegraven; we hebben kunnen vaststellen dat de rotsen inderdaad poreus zijn, en zijn doorweefd met banen van wit zilverzand. Ik heb Cleopa uit eigen ervaring kunnen vertellen hoe hij het bacteriële afbraakproces in de beerput moet opstarten: gooi er een rotte kip in voordat je hem in gebruik neemt.

De overheid toont zich geïnteresseerd in ons werk, en steunt het ook daadwerkelijk. Vorig jaar heeft zij

Petroleum verlichting

tien koeien geschonken (het zijn er nu 14) plus een bijbehorende stal. In 2011 zijn 18 geiten gedoneerd. Kortom, we hebben niet de indruk alleen te staan in ons streven de mensen te verheffen uit hun armoede, en de kinderen een waardige toekomst te bieden.

Een minister van sociale zaken uit Dar Es Salaam heeft tweemaal een poging gedaan om op bezoek te komen, maar beide keren bleek hij op het laatste moment verhinderd te zijn. Het bezoek staat nu gepland voor augustus. Deze belangstelling toont naar onze mening het belang dat de overheid hecht aan ons project, en aan de resultaten die in een korte periode zijn bereikt.

Bezoek aan ons project in Mushozi Village.

We hebben het project bezocht en werden ontvangen door het gehele bestuur. De conversatie is moeilijk: slechts twee bestuursleden spreken Engels, en de overigen zaten er voor spek en bonen bij – en voor het eten natuurlijk!

We zijn erg tevreden over de gang van zaken, en ernstige problemen hebben zich niet voorgedaan. **Het gaat goed met alle kinderen, zowel op school als thuis.** Er is echter een kind waarvoor we een betere oplossing zoeken dan die wij kunnen bieden, en dat is Geoffrey Joseph

(11 jaar). Het kind is (zwaar) geestelijk gehandicapt, en zijn motoriek functioneert niet. Toen hij werd opgenomen gedroeg hij zich als een dier. Hij liep op handen en voeten, en was niet zindelijk. Stel je voor: zo'n jongen tussen al die andere kinderen! In de eerste weken / maanden heeft het een zware wissel getrokken op het incasseringsvermogen van Cleopa en Jesca, maar Geoffrey doet het nu aanzienlijk beter. Hij kan nu rechtop lopen en kleine dingetjes doen, zoals zich gedeeltelijk kleden. Vanaf dit punt is echter geen verbetering meer te bereiken en hij zou naar een school voor geestelijk gehandicapten moeten in Dodoma – op enkele honderden kilometers afstand. Reeds eerder is een van onze kinderen daar opgenomen, waarvoor we een 100% subsidie hebben gekregen. Dat was eenmalig. We zullen zien wat we voor Geoffrey kunnen betekenen.

Cleopa heeft een duidelijke visie om het project onafhankelijker te maken van externe support. Hij verbouwt bijna alles wat de twee huizen verbruiken, van yam via bananen tot koffie toe. Hij heeft acht koffieplanten; de bonen worden thuis geroosterd en gestampt. Groenten en zetmeelproducten zijn in voldoende mate beschikbaar, maar dat geldt niet voor eiwitrijk voedsel. Er wordt een keer in de maand vlees gegeten (dan wordt in het dorp een koe geslacht), en twee- of driekeer per week vis. Eieren worden verzameld totdat er voldoende zijn om ieder kind er een te geven – en dat kan wel twee weken duren. Er zijn nu 21 kippen, en als je ze kwalitatief goed voer geeft en het aantal verhoogt tot 200, dan kunnen ze ongeveer 800 eieren per week produceren. Dat biedt mogelijkheden om ze aan restaurants in Bukoba te verkopen (10-15 cent per stuk) of aan handelaren – voor een gematigder prijs. Een kippenren kost € 1500. Er zijn 3.000 stenen voor nodig, en golfplaten. Er wordt met modder gemetseld, en het bouwwerk wordt vervolgens met cement bepleisterd. De ren moet op stahoogte zijn wegens de hoge temperaturen, en moet voldoende ruim zijn om ziekten zoveel mogelijk te voorkomen. De geiten hebben zeker meer ruimte nodig. De stal heeft Cleopa uit eigen middelen gebouwd (€ 20). De kosten voor de nieuwe geitenstal komen uit op € 150.

Het is van belang de kinderen enige handvaardigheid bij te brengen, al vóóordat ze op 14-15 jarige leeftijd de lagere school verlaten. Niet alle kinderen zijn even bekwaam om door te stromen naar het secundaire onderwijs, en daarom zouden ze klaar moeten zijn om in het arbeidsproces te worden opgenomen. Een ambachtsschool is niet altijd mogelijk – de dichtstbijzijnde is op 40km afstand – en ook niet altijd nodig. Cleopa heeft daarom een business plan opgesteld, en een aanvraag voor projectsubsidie ingediend bij de Tanzaniaanse overheid. De bevoegde ambtenaar heeft Cleopa al laten weten dat de overheid geen middelen heeft om zijn aanvraag (Tzs. 42 miljoen; € 20.000) te honoreren. Hij zou echter zijn best doen om andere kanalen aan te boren. Het bedrag omvat de bouw van een geschikt onderkomen, plus middelen om les te geven in houtbewerking, metselen en naaien. We hebben al een naai-instructrice, en “

onze” aannemer is bereid gratis onderwijs aan te bieden in ruil voor de gemaakte producten. We hebben van Cleopa geen begroting gezien van dit project, maar hij zal het voor ons vertalen.

In 2010 hebben we voor een afgestudeerde timmerman een gereedschapskist gekocht. Er was voldoende werk, maar hij had geen gereedschap, en kon dus niet aan de slag! We bezochten hem, en hij heeft nu iedere dag werk, en houdt 5 jongens (15-17 jaar) aan de slag die met hem meelopen en worden onderwezen tijdens het werk. Ik heb hem gevraagd wat de kosten bedroegen van zijn opleiding aan de ambachtsschool die toebehoort aan de Lutherse

kerk. Hij was daar intern, en betaalde € 300 per jaar (2007-2009).

Ik heb mijn vriend – het is vrij gemakkelijk om in Afrika vrienden te krijgen - Mushobozi bezocht, de directeur van de National Microcredit Bank NMB in Bukoba. Ik heb hem gevraagd of hij ons behulpzaam zou willen zijn in het vinden van iemand die verstand heeft van de prijs

van agrarische grond, en die ons zou kunnen adviseren in de eventuele aankoop van een huis / ons huis in Bukoba – voor het geval het ooit te koop wordt aangeboden. Grond is een moeilijk onderwerp. Bezit van grond is voorbehouden aan de staat, de lagere overheid en aan families. Het is gebruikelijk lange leasecontracten af te sluiten, en we zullen in de toekomst goed uit moeten kijken alvorens te investeren.

Bezoek aan Malehe.

Twee jaar geleden bezochten we deze vissersnederzetting voor de eerste keer. We vonden er 13 weeskinderen waar niemand naar omkeek. We besloten ze op te nemen in ons kindertehuis in Mushozi Village. Er waren ook nog eens 16 halfwezen die vrijwel zonder enige zorg waren en geen school bezochten. We hebben een paar houten gebouwen laten timmeren, en vangen deze kinderen driemaal per dag op om ze te eten te geven, sociale vaardigheden bij te brengen en ze naar school te sturen. Ze ontwikkelen zich allemaal heel erg goed.

In een van de andere gebouwen organiseren we eenmaal per maand een ontmoeting voor de vrouwen. In het kamp wonen ongeveer 120 vrouwen, de meesten van hen zijn prostituee. Ze zijn het uit noodzaak, omdat er geen andere manier is om in leven te blijven. 105 vrouwen zijn lid van onze vrouwenclub, We verzorgen een gezamenlijk diner voor hen, en bieden een gevarieerd programma aan, zoals onderwijs in gezondheidszorg, kinderverzorging, AIDS en klein ondernemerschap.

55 vrouwen doen mee in een spaarprogramma

om later de kans te hebben een eigen bedrijfje te stichten. Het bedrag dat maandelijks per persoon gespaard wordt is € 0,50-1,00. De groep is onderverdeeld in drie subgroepen, die ieder een eigen geldkist hebben met drie verschillende sloten. Een vierde persoon bewaart de kluis. Het is een sociaal gericht project, en bijna iedereen heeft wel een taak. Er wordt een administratie gevoerd en spaarbankboekje bijgehouden – inderdaad, met stempeltjes. De instructie wordt gedaan door een vrouw uit Bukoba (60km), verbonden aan een Zweedse NGO, die zich gespecialiseerd heeft in microkredieten. We betalen haar een klein bedrag, en de reiskosten. We werden uitbundig welkom geheten, en kregen kleine cadeautjes (een paar aardappels, een shirt en een doek). Toen we Malehe voor het eerst bezochten waren er twee Christenen. Nu zijn er 37 die een keuze hebben gemaakt voor Jezus, waarvan 32 vrouwen.

. . . en verder?

Tijdens ons bezoek aan het kindertehuis zijn de HIV / AIDS patiënten op bezoek geweest, en wij hebben met ze gesproken. We hadden een dag aan het einde van de reis uitgetrokken om enkele van hen in hun huis te bezoeken. Dat kon helaas geen doorgang vinden, evenmin als het bezoek aan ons kindertehuis in Bukoba. De samensteller van dit rapport moest met spoed ter plaatse geopereerd en gehospitaliseerd worden, en is aansluitend met aangepast vervoer naar Nederland teruggekeerd.

Samenvatting.

- In drie jaar tijd is in dit gebied veel goeds tot stand gebracht, en deze reis heeft ons daar nog eens in bevestigd. Cleopa is een man met gezag en autoriteit die niet schuwt

overheidsorganen te benaderen om hem te helpen. Dit vergroot de betrokkenheid op plaatselijk niveau. Voorts heeft hij de duidelijke visie zoveel mogelijk onafhankelijk te zijn van externe bronnen. Op het gebied van levensmiddelen is hij vrijwel *self supporting*, en misschien lukt dat ook op bepaalde andere terreinen. We blijven zoeken naar mogelijkheden om meer gebouwen op te zetten, en terrein te verwerven voor tuinbouwdoeleinden.

De investerings- en exploitatiekosten voor één van de twee tehuizen (Ya'zer home) in Mushozi Village worden gedragen door stichting **Ya'zer in Apeldoorn**, evenals de kosten voor Bukoba home. Het dagelijkse management wordt – in nauw overleg - verricht door stichting "De Vaste Burcht". De kostenverdeling is ongeveer in evenwicht. Stichting "Ya'zer" beschikt niet over een website.

6. Belangrijke adressen en aantekeningen:

Met de bus van Kampala naar Bukoba kost ongeveer € 14 (7 uur). Een auto met chauffeur vanaf Kampala kost ongeveer € 120; vanaf Entebbe € 140. Wil je overnachten in de buurt van Entebbe Airport? www.sunsetentebbe.com is een redelijk hotel (€ 50). Een uitstekend hotel op 10 minuten afstand van de luchthaven is Lake Victoria Hotel. Overnachting: \$ 230, dagkamer \$ 120 <http://www.laicohotels.com/en/hotel/uganda/entebbe/laico-lake-victoria.html> Het beste verblijf in Bukoba is Balamaga Guest House: www.balamagabb.com. Kamers ongeveer € 30-35; maximale capaciteit 4 tweepersoons kamers. Er zijn verschillende andere hotels in de prijsklasse € 20 – 50. Internet: Bukoba Computer Services (BCS), Kashozi Road. Pinnen: CRDB Bank (tegenover BCS). Andere banken accepteren meestal uitsluitend lokale kaarten. Souvenirs: Buganda Rd., en National Theatre. Je kunt ook gaan naar Garden City Complex, of Lugogo shopping complex. Ten slotte schijnt Kisimenti mooie spullen te hebben.

- Schoolsysteem: Kleuterschool (1 jaar) op de leeftijd van zes jaar; Lagere school (7 jaar) 7-13 jaar; voortgezet onderwijs (4 jaar) 14-17 jaar; Voortgezet-plus-onderwijs (2 jaar) 18-19 jaar. Daarna – afhankelijk van het resultaat van het examen – kunnen de studenten doorstromen naar het Hoger onderwijs dan wel naar de Universiteit.

Colofon

Stichting "De Vaste Burcht"
A J Tijman
Otterloseweg 251
7351 TB H O E N D E R L O O

t: 055 – 378 1851
f: 055 – 378 1854
e: info@devasteburcht.nl
w: www.devasteburcht.com
w: www.devasteburcht.nl

